

Egy magyarországi új hangyalesőről.

Irta: IFJ. PONGRÁCZ SÁNDOR.

Hazánk Neuroptera-faunájára vonatkozó újabb megfigyelések e rovarrend élet- és alaktani viszonyairól egyre világosabb képet nyújtanak.

Noha felületes az a beszámoló, melyet eme, nálunk csak kevéssé kultivált szaktudományról ezidőszerint adhatunk, azok az összehasonlító kutatások, melyek főleg bizonyos fajoknak változatairól szólnak, nemcsak a típusok variációiról adtak fogalmat, hanem arról is meggyőztek, hogy az a változatlanság, melyet sokan a Neuropterákuak tulajdonítanak, korántsem olyan jellegű mint amilyenek azt gondolták, hanem ellenkezőleg, itt is, mélyreható ingadozásoknak lehet alávetve.

Különböző faunaterületeknek egyazon fajhoz tartozó egyénei ugyanis egymás között is gyakran annyira elütők, hogy egyazon fajbéli jogosultságuk kétségessé válik, ami nyilván arról tanúskodik, hogy a külső viszonyok elváltozása a reczésszárnyúak szervezetén is oly változásokat hozhat létre, melyeknek figyelembe vétele nemcsak faunisztikai, hanem szisztematikai szempontból is fontos.

Tekintettel mindezekre tehát nem ritka eset, ha egyes kikutatlan vidékek faunisztikai újdonságokkal lepnek meg, melyek különösen akkor érdekesek, ha közöttük még le nem írt fajok is akadnak. Az alábbiakban is egy ilyen állatot óhajtok bemutatni hazánk területéről, mely nemcsak a magyar faunára nézve új, hanem teljesen ismeretlen az irodalomban.

Az új faj, melynek leírását és rajzát a következőkben adom, a magyar tengermellékről, Novi-ból származó hangyaleső, melyet DR. HORVÁTH GÉZA állattári igazgató úr 1899. július havában gyűjtött két példányban, ezek a Nemzeti Múzeum gyűjteményében vannak.

Új genust nem alkot, mert tekintettel arra, hogy a lábak 2. és 3. tarsusa sokkal rövidebb az elsőnél, hogy a csápok hosszabbak, mint a fej és tor együttvéve s végül, hogy a szárnyak lándzsaalakúak, szintén *Myrmeleon*-fajnak tekintendő, emezektől azonban már első megtekintésre is lényegesen eltérőnek bizonyul, a miről azután a behatóbb vizsgálatok még jobban meggyőznek.

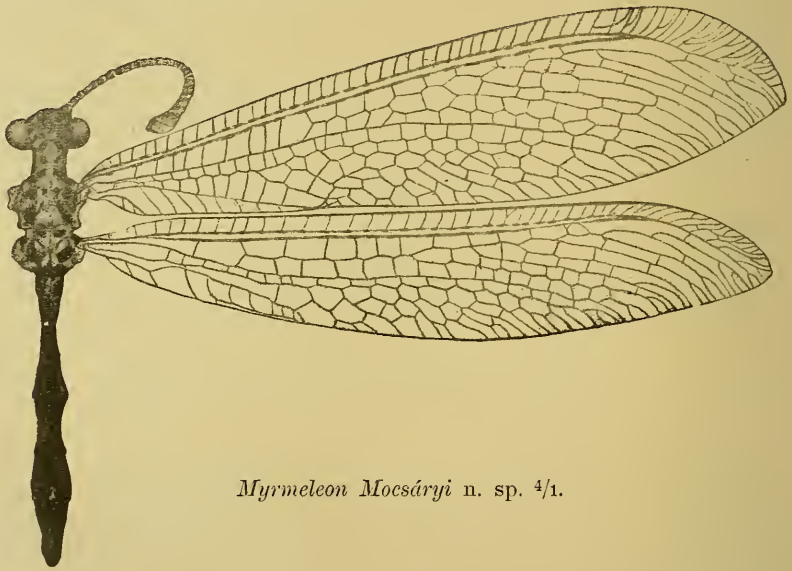
Myrmeleon Mocsáryi PONGR. n. sp.

Corpore sordide ochraceo-albido; antennis nigro-annulatis, quam capite thoraceque longioribus; capite maculis 12, thorace maculis 6 ornatis; meso- et metathorace abdomineque irregulariter maculatis, tergitis ultimis tribus supra atro-fuscis, abdomine subtus obscuro. Alis oblongo-lanceolatis, posticis angustioribus haud brevioribus, immaculatis, solum ad

pleurostigma infuscatis et albo-maculatis, costis bicoloratis, radio et subcosta striis obscurioribus signatis. Femoribus posticis apice nigro-annulatis. Long. corporis 15—17 mm., alarum 23 mm.

Hungaria: Novi.

A test alapszíne piszkos tejfehér, egy kevés okkeres árnyalattal, mely színeződést a testnek mind a három szelvénye megőrzi. A fej alakja gömbölyded s a *Myrmecaelurus* nembe tartozó fajokéra emlékeztet. Rajta 12 foltocska látható akkép elhelyezve, hogy közülük 4 egy négyzetet alkotva a fejtető közepén, 3—3 közvetlenül az összetett szemek szélén, 2 pedig az előbbi háromnak legelső között — mely utóbbi kettő a torulus és az összetett szem közé esik — akkép foglal helyet, hogy azokkal egy sorba esik. Ezenkívül a két

Myrmeleon Mocsáryi n. sp. 4/1.

torulus között egy \vee alakú rajz is látható, mely két végével a homlok felé irányul. A csápok aránylag hosszúak, világos vöröses-barna alapon, feketén gyűrűzöttek, végükön bunkósak. Náluk jóval sötétebb a száj nyílása, mely majdnem feketén van szegélyezve. Ugyancsak foltok láthatók továbbá az előtoron is, számszerint 6, melyek egymás után párosával vannak a tor felületén elhelyezve, míg a tor szélein egy-egy széles barna szegély sáv, ez alatt pedig ismét egy foltocska jelenik meg. Hasonló mustrázat a középtoron és az utótoron is tovább folytatódik. Az előbbinek felülete 4 foltot, oldalsó karóján a szárny tövénél egy-egy nagy foltot, a többi részen pedig egészen tarka mustrázatot alkot, mely az alsó lemezekre, sőt a láb tövére is kiterjed; az utótor rajzolata is hasonló az elő-

toréhoz, a mennyiben a szárnyak tövénél lévő két főfolt itt is meg van.

A feltűnően rövid potroh sincs kivéve a tarkaság alól. Felületén levő potroh és foltok az egyes szelvényeken ismétlődnek, a potroh alsó része azonban — az első 4 potroh szelvényt kivéve — egészen barnás-fekete, mely színezet az utolsó 3 világosan szegélyezett potrohszelvénynek felületére is kiterjed. Az egész test végül finom, világos szőrökkel fedett.

A szárnyak hosszúkás lándzsaszerűek, a hátsók keskenyebbek a mellsőknél, de nem rövidebbek, ellentétben a többi *Myrmecleon*-fajokkal, melyeknél a mellső szárnyak a hátsók hosszát mindig túlhaladják. Színük víztiszta, oldalról tekintve lilásvörös fényű, kétszínű erezettel, foltok nélkül, csak a pterostigma helyén egy sötétebb apró, s e mellett egy tejfehér, gyöngé folttal s ugyancsak egy apró árnyalattal a cubitus alsó ágának végén, a szárny alsó szélén. A sötét árnyalatok sehol sem foltok, csak a harántereknek helyenkinti megvastagodásai, melyek a hátsó szárnyakon teljesen hiányzanak. Erezetre nézve is lényeges különbség az, hogy a radius és subcosta barna vonalakkal tarkázott, melyek mindig a haránterek végződéseire esnek s a subcostán jóval hosszabbak s másrészt, hogy a két főér alatt csak 3 hosszanti ér következik, a sub-radius, a cubitus, mely annál vastagabb és a subcubitus.

A lábak feltűnő hosszúak s e részben a *Megistopus*-éit is túlhaladják; mindenütt finoman pontozottak. A legelső lábpár czombja kívül feketés, a 3. párnak czombvégein hirtelenül sötétedő fekete gyűrű látható. A karmok párosak és egyszerűek, kevésbé görbültek s az utolsó tarsus íznek hosszát majdnem elérik.

Az egész test hossza 15—17 mm., a szárnyhosszúság 23 mm.

A felsorolt bélyegek alapján a leírt faj nemcsak a hazai, hanem az európai fajoktól is nemcsak mustrázatra, de alaktani bélyegekre nézve is lényegesen elüt, úgy hogy új fajnak tekintendő, mely hazánk faunájában a tizenkettedik hangyaleső fajt képviseli.

Az új fajt MOCSÁRY SÁNDOR múzeumi igazgató-őr úr és meszterem tiszteletére neveztem el.